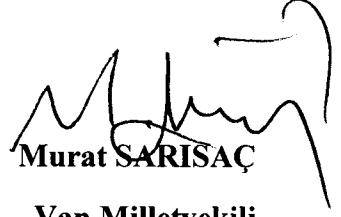

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Ziya SELÇUK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat SARISAÇ
Van Milletvekili

Türkiye'nin sahip olduğu Anadolu, Mezopotamya ve Trakya coğrafyaları geçmişten bugüne sayısız dile beşiklik etmiştir. Bu dillerin her biri bu topraklara tarihsek bir miras olarak büyük bir zenginlik katmıştır. Tek dile dayalı ulus devlet anlayışına geçildiği güne kadar bu diller bir arada özgürce konuşularak geleceğe taşınmıştır. Fakat tek dil fikriyatı ile bu coğrafyanın kadim dilleri bir zenginlik olarak değil, bir tehdit olarak görülüp dil kırım politikalarına maruz bırakılmıştır. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) 2016 yılında güncellenen "Tehlike Altındaki Diller Atlası" verileri; dünyada konuşulan 6 bin dilin % 43'ünün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmaya göre Türkiye'de de 15 dilin yok olma tehlikesi altında olduğu belirtilmektedir. Aynı Atlas'ta Türkiye'de Konya'nın Sille Köyü'nde konuşulan Kapadokya Yunancasının, Marmara Bölgesi ve Kafkasya'da yaygın olan Ubıhçanın ve Diyarbakır'da konuşulan Mlahso dilinin öldüğü de ifade edilmektedir. Bugün Türkiye'de konuşulan diller anayasal olarak tanınmadığı, güvence altına alınmadığı ve kamusal alanda kullanımı devlet politikası olarak desteklenmediği için tehlike altındadır.

Millattan önce birinci bin yılda Urartu uygarlığına başkentlik yapan Van da (Tuşpa) uygulanagelen dil politikalarından etkilenmiştir. Bugün Van'ın ekseriyeti Kürt olmasına rağmen Kürtçe anadilde eğitimden hâlâ bahsedemiyoruz. Bunun yanında Van'da yok olma riski taşıyan Urartu dilinin korunup geliştirilmesi amacıyla da somut çalışmalar bulunmamaktadır. Oysa Urartu dili, Van'ın geçmişidir. Van'ın dünya medeniyetindeki canlı kanıtıdır. Urartu dilini bilen 15 kişiden biri olan Mehmet Kuşman şu an Van'da yaşamaktadır. Yıllarca Van Kalesi'nde çalışan Mehmet Kuşman, aynı zamanda Urartu dilini yazabilen tek kişi konumundadır. Bugün Van Kalesi'nin turizm potansiyelinin de kullanılmamasına bağlı olarak Urartu dili yeni kuşaklara aktarılamıyor. Bilindiği üzere kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla UNESCO tarafından 21 Şubat günü 1999 yılında Dünya Anadili Günü ilan edilmiştir.

2585/6

Dolayısıyla bu amacı yerine getirmek birinci dereceden devletin görevi ve sorumluluğu altındadır.

Bu bağlamda;

- 1- Urartu Krallığına başkentlik yapan Van'da (Tuşpa) Mehmet Kuşman tarafından bilinen Urartu diliyle ilgili dokümantasyon çalışmaları yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçlar nelerdir?
- 2- Urartu dilinin korunması, hatta geliştirilmesi amacıyla bugüne kadar yapılan çalışmalar nelerdir?
- 3- Urartu diliyle ilgili ileriki süreçte hayata geçirilmesi planlanan projeler var mıdır? Varsa bu projeler nelerdir?
- 4- Dünyada Urartu dilinin bilen 15 kişiden biri olan Mehmet Kuşman'a bu dilin yeni nesillere aktarılması amacıyla sağlanan imkanlar var mıdır? Varsa nelerdir?
- 5- Van'la ilgili olarak yapılan herhangi bir dil dokümantasyon çalışması bulunmakta mıdır? Varsa bu çalışmaların sonuçları nelerdir?
- 6- Mehmet Kuşman, Urartu dilinin yeni nesil tarafından öğrenilmemesinin bir nedeninin Van Kalesi'ni ziyaret eden turist sayısının azalması olduğunu söylüyor. Van Kalesi'ne yerli ve yabancı turist çekmek amacıyla yapılan çalışmalar nelerdir?
- 7- Toprakkale'nin turizm potansiyelinin ortaya çıkarılması amacıyla kalenin üzerinde konuşlanan askeri birliğin taşınması planlanmakta mıdır?